Idee?n en wensen van patiënten met betrekking tot de communicatie over hun levenseinde. Zijn er binnen de onderzochte patiëntenpopulatie in de huisartsenpraktijk verschillen in ideë?n en wensen met betrekking tot de communicatie over hun levenseinde?

Haio: BATTEAUW David , U.G.
Promotor: DEVEUGELE Myriam
Praktijkopleider: Hoet Herman

Context: In de hedendaagse huisartspraktijk zijn er vaak moeilijkheden om te communiceren over het levenseinde. De huisarts speelt een centrale rol bij de begeleiding van het stervenproces. Inzicht in en communicatie over de wensen van de patiënten met betrekking tot het levenseinde en voortijdige zorgplanning vormen een belangrijk onderdeel van het werk van huisartsen. De praktijk toont ons dat deze wensen niet altijd gekend zijn en/of voortijdige zorgplanning niet altijd wordt toegepast. Zowel de arts als de patiënt kunnen verantwoordelijk zijn voor dit probleem. Inzicht verwerven in welke mate en wanneer patiënten over hun levenseinde willen communiceren, is daarom van notoir belang.

Onderzoeksvraag: Dit onderzoek tracht na te gaan wat de ideë?n en wensen zijn van patiënten met betrekking tot de communicatie over hun levenseinde. Tevens zal onderzocht worden in welke mate deze ideë?n en wensen verschillend zijn tussen patiënten en welke factoren hiervoor verantwoordelijk zijn.

Methode: In het eerste luik van dit onderzoek werden patiënten bevraagd met behulp van een vragenlijst. Men kreeg op deze manier een beeld of patiënten reeds stilstaan bij hun levenseinde en dood. Alle patiënten ouder dan 50 jaar die zich aanboden op consultatie of huisbezoek werden aangesproken om aan dit onderzoek deel te nemen. Als exclusiecriteria gelden palliatieve en terminale patiënten. Er werden vragenlijsten afgenomen bij 284 patiënten uit twee landelijke groepspraktijken met respectievelijk drie en vier voltijdse artsen. In het tweede luik werden bij patiënten die hiervoor toestemming hadden gegeven diepte interviews afgenomen.

Resultaten: Onze resultaten tonen aan dat mensen zeer zeker bezig zijn met sterven en de dood. Van de ondervraagde patiënten zegt 69.8% stil te staan bij het levenseinde, 28.9% angstig te zijn en amper 20% reeds concrete beslissingen genomen te hebben in verband met eigen levenseinde of dood. De meeste patiënten willen praten met hun huisarts over het levenseinde (62.3%) en ervaren hierbij meestal geen barri?res (82.7%).

Conclusie: Patiënten verwachten dat de arts het gesprek over levenseinde initieert maar hebben over het algemeen weinig kennis over voortijdige zorgplanning. Onderling kunnen patiënten sterk verschillen over wat en wanneer ze dit willen bespreken. Het is belangrijk dat men als arts de tijd neemt en oprecht is ten opzichte van de patiënt. Elke patiënt vraagt bovendien een individuele aanpak. Omdat de ideë?n en wensen over het levenseinde bij patiënten nog kunnen veranderen in de loop van het leven, is een proactieve houding van de arts zeker noodzakelijk.